de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Financiën

Bijlagen	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
	IFLO98/U61887	Rfv 14.51/013.007	25 maart 1999

Inlichtingen bij	Doorkiesnummer
R.G. Daniëls	(070)3027234

Onderwerp
Advies toepassing artikel 12 Fvw:
Scheemda (1998)

1.
Inleiding

In uw brief van 14 december 1998 vraagt u het advies van de Raad voor de financiële verhoudingen inzake het verzoek van de gemeente Scheemda om een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds voor het jaar 1998.
Ter voorbereiding van zijn advies heeft de Raad kennis genomen van het provinciale artikel 12-verslag van april 1998, van het rapport van de Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden (IFLO) van 10 december 1998, van het advies van gedeputeerde staten van Groningen van 10 februari 1999 en van de brief van de gemeente Scheemda van 2 februari 1999.
De Raad start zijn advies met een korte samenvatting. Vervolgens wordt nader ingegaan op de voorstellen voor 1998 en 1999, waarna in 2000 een reëel sluitende begroting zonder aanvullende steun bereikt moet worden.

2.
Samenvatting

De Raad adviseert u de gemeente Scheemda voor beide jaren 1998 en 1999 een a.u. van ƒ 2.650.000 te verlenen, met inachtneming van beide bijzondere voorschriften inzake de aanwending van de a.u. en de bezuinigingstaakstelling voor 1999 en 2000 zoals door de IFLO-inspecteur aangegeven. Hiermee kan het in 1995 ingezette vijfjarige artikel 12-traject - dat de gemeente in 2000 weer zonder aanvullende steun financieel zelfstandig moet maken - worden afgerond, een traject waarvan de Raad reeds eerder de hoofdlijn onderschreef. Van cruciaal belang voor het slagen is de vraag of de gemeente de geplande forse bezuinigingen daadwerkelijk op tijd zal kunnen realiseren. Maar

gestimuleerd door het bijzondere (belasting)voorschrift bij het niet halen van de bezuinigingstaakstelling voor 1999 en 2000 en met actieve begeleiding van de IFLO en de provincie, acht de Raad een redelijke kans van slagen aanwezig.

3.
De aanvullende steun voor 1998 en 1999

Na de artikel 12-start in 1995 en het vierde achtereenvolgende artikel 12-jaar (1998) is inmiddels een tamelijk helder beeld van de financiële situatie van Scheemda bekend. Het oplossingstraject voor de financiële problematiek dat al in 1995 werd ingezet - en in 1997 ook door de Raad is onderschreven (advies van 14 april 1998, Rfv 14.51/007.006) - komt neer op een vijfjarige artikel 12-periode, dus tot en met 1999, en een reëel sluitende begroting ingaande 2000. De aanvullende steun is vooral gericht op het wegwerken van oude tekorten (met name Synergon), terwijl van de gemeente forse eigen inspanningen worden gevraagd. Dit laatste acht de Raad terecht omdat er, na de sanering van de oude tekorten van Synergon, geen duurzame reden voor aanvullende steun meer bestaat. Daarbij heeft de gemeente op een aantal terreinen een relatief hoog voorzieningenniveau. Duidelijk is dat de daadwerkelijke invulling van de noodzakelijke (forse) eigen inspanningen door de gemeente tot nu toe zeer moeizaam is verlopen. Dit was in feite ook een belangrijke reden om nog met het ongebruikelijke vierde afzonderlijke artikel 12-jaar 1998 te komen. De nadruk ligt daarom thans op het daadwerkelijk realiseren van de voorziene eigen inspanningen van Scheemda.

Omdat het begrotingstekort was gestegen van ƒ 3.413.205 in 1997 tot ƒ 4.002.617 in 1998 heeft u een bijzonder voorschrift opgelegd in de vorm van een investeringsstop. Het tekort daalde hierdoor met ƒ 794.606. Voor de berekening van het relevante tekort is voorts rekening gehouden met een bedrag van ƒ 170.000 voor leerlingenvervoer. Door het ontbreken van inbrengbare reserves ontstaat aldus per saldo een relevant tekort van ƒ 3.378.011. Aangezien de voorgestelde a.u. - voor de oude tekorten Synergon en achterstallig wegen- en bruggenonderhoud, alsmede aanpassing van het wegen- en bruggenonderhoudsbudget en voor het leerlingenvervoer, minus 40% van het voordeel van de nieuwe Fvw - ƒ 2.650.000 bedraagt, resteert er voor 1998 een door de gemeente zelf op te brengen bedrag van ƒ 728.000.
In de meerjarenbegroting 1999-2002 is - op basis van het nieuwe collegeprogramma - rekening gehouden met een uitgebreid bezuinigingstraject. Bij het overleg met de provincie is (critisch) gesproken over de realiteitswaarde en de invoeringstermijn van de bezuinigingen. Het bezuinigingstraject vervangt de eerder in de meerjarenbegroting 1998-2001 voorziene stijging van het OZB-tarief met 14% die politiek niet haalbaar bleek. Hierbij moet worden opgemerkt dat het OZB-tarief in 1998 ƒ 34,05 per ƒ5.000 waarde bedroeg als gevolg van de eerdere artikel 12-eis van de minimale OZB-opbrengst per woning in combinatie met de zeer lage gemiddelde waarde per woning. De artikel 12-eis voor 1998 bedraagt ƒ 20 per ƒ5.000 waarde. Het huidige zeer hoge OZB-tarief dient echter nadrukkelijk in combinatie met de zeer lage gemiddelde woningwaarde te worden beschouwd, samen bepalen zij de OZB-opbrengst per woning. De netto-bezuinigingsbedragen - voor 1999 ƒ 283.000 - zijn vanaf 2000 op ongeveer ƒ 1 mln berekend, met als belangrijkste onderwerpen personeelsreductie, de Stichting Welzijn Scheemda, maatschappelijk werk en de muziekschool. Op grond van deze

cijfers en een a.u. van ƒ 2.650.000 voor 1998 en 1999 komt de meerjarenbegroting 1999-2002 voor de jaren 2000-2002 tot de volgende positieve resultaten: ƒ 58.000, ƒ 485.000 en ƒ 1.127.000.
De cruciale vraag voor de Raad is of de gemeente de geplande bezuinigingen daadwerkelijk en op tijd zal kunnen realiseren, terwijl ook andere tegenvallers (bijvoorbeeld rekeningstekorten 1998 en 1999) de route naar een sluitende begroting in 2000 kunnen blokkeren. Om een snelle start van het bezuinigingstraject te stimuleren heeft de inspecteur - naar de mening van de Raad terecht - als bijzonder voorschrift voorgesteld een belastingvoorschrift op te leggen indien de bezuinigingstaakstelling voor 1999 en 2000 niet gerealiseerd wordt.
Zowel de inspecteur als gedeputeerde staten wijzen voorts op het belang van een strenge begrotingsdiscipline en van ambtelijk en bestuurlijk overleg met de provincie. Ook de Raad onderschrijft dit. In eerdere adviezen wees hij al op het grote belang van een goede begeleiding door de provincie en de IFLO.

4.
Het advies

De Raad is van oordeel dat het voor de hand ligt voort te gaan op de ingeslagen weg om te trachten Scheemda in 2000 weer zonder aanvullende steun financieel zelfstandig te maken en thans de laatste (artikel 12)stappen te zetten. De forse bezuinigingen zullen niet zonder pijn kunnen verlopen en zijn nog niet gerealiseerd. Maar gestimuleerd door het bijzondere voorschrift en met actieve begeleiding van IFLO en provincie is er een redelijke kans van slagen.
De Raad stelt u daarom voor bij de afronding van het artikel 12-traject uit te gaan van de IFLO-voorstellen en hij adviseert u Scheemda voor elk der jaren 1998 en 1999 een a.u. van ƒ 2.650.000 te verlenen, met daarbij de beide bijzondere voorschriften inzake de aanwending van de a.u. en het opleggen van een belastingvoorschrift bij het niet halen van de bezuinigingstaakstelling voor 1999 en 2000.

De Raad voor de financiële verhoudingen,

, voorzitter

, secretaris